

Indexy cien poľnohospodárskych výrobkov_copy

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/C, 840 05 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Katarína Kronome
1.4 Odbor	Odbor cenových štatistik
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk

2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	09.11.2023

3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
<p>Index cien poľnohospodárskych výrobkov. Mesačný prehľad obsahuje informácie o cenách vybraných druhov poľnohospodárskych výrobkov, ktoré sú platené výrobcovi. Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa sledujú bez DPH.</p>	
3.2 Klasifikačný systém	
<p>Odvetvová klasifikácia ekonomických činností — SK NACE Rev. 2 Štatistická klasifikácia produktov podľa činností — SK CPA 2015 divízia 01 a 03</p>	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
<p>Index cien poľnohospodárskych výrobkov obsahuje informácie o vývoji úrovne cien za 85 hlavných poľnohospodárskych produktov (rastlinných, živočíšnych, ovocia a zeleniny) a rýb zaradených do divízií 01 a 03 CPA 2015.</p>	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
<p>Index cien poľnohospodárskych výrobkov sa vypočíta zo zistených cien produktov určených na ďalšie spracovanie alebo predaj. Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa zisťujú u vybraných producentov pri predaji prvému odberateľovi (tzv. primárny trh) bez dane z pridanej hodnoty. Údaje o priemerných cenách vybraných poľnohospodárskych výrobkov sú pri rastlinných a živočíšnych produktoch priemerom za vybrané akosti (bez neštandardu), pri ovocí a zelenine len za 1. akosť.</p>	
3.5 Štatistická jednotka	

Právnické osoby a fyzické osoby, bez ohľadu na počet zamestnancov, ktoré sú vedené v registri organizácií Štatistického úradu Slovenskej republiky, s hlavnou činnosťou podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností ustanovenej osobitným predpisom: ¹⁾

01 - Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace

03 - Rybolov a akvakultúra.

¹⁾ Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 306/2007 Z. z., ktorou sa vydáva Štatistická klasifikácia ekonomických činností.

3.6 Cieľová populácia

Spravodajskú povinnosť majú subjekty, ktoré sú rezidentmi na území SR – to znamená, že spravodajská jednotka vykáže údaje za podnikateľskú činnosť vykonávanú na území SR, ale aj za činnosti vykonané v zahraničí, ku ktorým jej vznikajú vo vzťahu k SR daňové a ostatné odvodové povinnosti v súlade s platnou legislatívou.

Vybraný súbor poľnohospodárskych výrobcov (cca 500) bez ohľadu na formu vlastníctva (organizácie družstvené, štátne aj súkromníci).

3.7 Geografické pokrytie

Zber údajov sa vzťahuje na všetky regióny Slovenskej republiky.

3.8 Časové pokrytie

1993 — 2022

V databáze Datacube sú dostupné údaje od referenčného roku 2020.

3.9 Bázické obdobie

Bázickým obdobím je rok 2015 = 100, implementovaný od januára 2018.

4 Merná jednotka

Index, Euro.

5 Referenčné obdobie

Mesiac.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Spravodajská povinnosť predkladať štatistické výkazy subjektom vyplýva zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (§ 18 ods. 3) a nie je možné ju odmietnuť (§ 18 ods. 8). Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely. Štatistické zisťovanie je súčasťou „Programu štátnych štatistických zisťovaní“ vydaného na trojročné obdobie v Zbierke zákonov SR.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Štatistické informácie zo zisťovaní sú zdrojom pre plnenie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z požiadaviek európskeho štatistického systému, požiadaviek medzinárodných inštitúcií, na zabezpečenie potrieb informačného systému Štatistického úradu Slovenskej republiky. Štatistické výstupy sú v pravidelnej periodicite poskytované medzinárodným a národným organizáciám (Eurostat, OSN, FAO) resp. nepravidelne ostatným užívateľom.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely. V súlade so zákonom o štátnej štatistike č. 540/2001 Z.z. §2g a §30 nemôže ŠÚ SR zverejňovať dôverné štatistické údaje, ale len informácie, ktoré vznikli sumarizáciou dôverných štatistických údajov, ktorá neumožňuje priamu alebo nepriamu identifikáciu spravodajskej jednotky.

Štatistický úrad SR zaviedol princípy a postupy k ochrane dôverných údajov v interných smerniciach a pokynoch. Smernica o ochrane dôverných štatistických údajov upravuje spôsob riadenia a realizácie činností súvisiacich so zabezpečovaním ochrany dôverných štatistických údajov v Štatistickom úrade SR. Interný metodický pokyn Štatistického úradu SR upravuje konkrétne metódy a hodnoty parametrov využívané pri ochrane dôverných štatistických údajov jednotlivých štatistických zisťovaní a súborov dát.

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Štatistický úrad SR pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi uplatňuje vo všetkých prípadoch pravidlo minimálnej frekvencie pre $n=3$ a dominancie 90%. Hodnoty v citlivých bunkách sú označené príznakom („D“), rovnako ako aj ďalšie hodnoty v iných bunkách, ktoré nie sú citlivé a sú zvolené tak, aby sa takto nahradil čo najmenší počet buniek pri súčasnom zamedzení dostatočne presného výpočtu hodnôt citlivých buniek. Z tvaru a formátu publikovanej tabuľky nie je zrejmé, ktoré zo zakrytých buniek sú citlivé a ktoré nie.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia poskytuje presné dátumy zverejnenia pre nadchádzajúce štyri mesiace vopred. Kalendár je aktualizovaný mesačne. V kalendári prvého zverejnenia sa berú do úvahy dátumy vydania, ktoré definuje Eurostat. Edičný program je dostupný na webovej stránke ŠÚ SR.

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia je dostupný na webovej stránke ŠÚ SR tu:

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

Internetový portál a online databáza ŠÚ SR sú aktualizované v súlade so Zásadami politiky zverejňovania a poskytovania štatistických informácií.

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

V deň uvedený v Kalendári prvého zverejnenia sú o 9.00 hodine zverejnené štatistické informácie dostupné všetkým užívateľom.

DATAcube: <https://datacube.statistics.sk/>

Politika šírenia štatistických informácií

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/services/infoservis/policy/>

Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/services/infoservis/principles/>

9 Periodicita zverejňovania

Mesačne.

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Vydávané mesačne ako "Informatívne správy" podľa kalendára prvého zverejnenia.

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/informationmessages/>

10.2 Publikácie

10.3 On-line databázy

Verejná databáza DATAcube

<http://datacube.statistics.sk/>

10.4 Prístup k mikroúdajom

Užívateľom sú poskytované agregované údaje, mikrodáta nie sú zverejňované.

10.5 Iné

Medzinárodné a národné organizácie majú zdefinované aj vlastné špecifické výstupy, ktoré sú poskytované najmä pre Národnú banku Slovenska ("Rámcová zmluva o vzájomnej spolupráci pri poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi ŠÚ SR a Národnou bankou Slovenska"), ústredným orgánom štátnej správy a iným.

10.6 Dokumentácia o metodike

Metadáta pre vybrané ukazovatele sa šíria v štruktúre SDDS. Šírenie metaúdajov pre iné

ukazovatele bude riešené implementáciou Metodickéj smernice pre prípravu harmonizovaných metadát.

Metadáta štatistických výstupov sú dostupné nezávisle v elektronickej forme.

Aktualizáciu metaúdajov vykonávajú osoby zodpovedné za príslušnú tému po zmene metodiky. Metadáta sú aktualizované vo verejných databázach podľa metodických smerníc pre databázu DATACUBE. Aktualizácia metaúdajov šírených v databázach, ako aj metaúdajov na portáli sa vykonáva podľa ročných časových tabuliek aktualizácie.

Relevantnými dokumentmi sú Pravidlá a zásady tvorby a aktualizácie databázy DATACUBE.

Na internetovej stránke ŠÚ SR sú k dispozícii:

- informácie o indexoch cien poľnohospodárskych výrobkov v „ukazovateľoch ekonomického vývoja“ vrátane

základných metodických poznámok;

- formuláre štatistických výkazov v národnej verzii vrátane metodických poznámok;

- metodika (podrobné popisy štatistických ukazovateľov) v národnej verzii.

Vzory štatistických formulárov

Spotrebiteľské ceny a ceny produkčných štatistík

10.7 Dokumentácia o kvalite

Ku kompilácii štatistických výstupov existuje nasledovná interná projektová dokumentácia:

- technické projekty v rámci Integrovaného štatistického informačného systému IŠIS
- metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovania
- metodický pokyn pre indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Politika kvality je definovaná a verejne prístupná v dokumentoch Deklarácia kvality a Politika kvality. Deklarácia kvality vyjadruje základné predstavy a záväzky predsedu a vrcholového manažmentu ŠÚ SR pre politiku kvality ŠÚ SR, ako aj zvyšovanie efektívnosti a účinnosti integrovaného systému manažérstva ŠÚ SR.

Deklarácia kvality

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov s cieľom podporiť zvyšovanie informačného a intelektuálneho kapitálu zákazníkov. Týmto spôsobom prispieť k zníženiu rizika v ich rozhodovacích procesoch a tak podporiť zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja a zvyšovania úrovne Slovenskej republiky ako súčasti EÚ.

Politika kvality

Príručka kvality popisuje dokumentované postupy systému kvality, ktoré sa používajú pri budovaní, realizácii a neustálom zdokonaľovaní systému manažérstva kvality v Štatistickom úrade Slovenskej republiky. Obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

Príručka kvality

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku.

11.2 Hodnotenie kvality

Pokrytie, referenčné obdobie, zber údajov, kontrola a spracovanie údajov sa riadia metodikou Eurostatu. Proces zberu údajov sa zabezpečuje v rámci integrovaného štatistického informačného systému IŠIS. ŠÚ SR vytvára technické projekty popisujúce zber údajov a jeho vyhodnotenie vrátane popisu štatistických kontrol a algoritmov v rámci integrovaného IŠIS. Proces zberu údajov je zabezpečovaný pracoviskom ŠÚ SR v Trenčíne, ktoré v rámci elektronického zberu údajov zabezpečuje pomocou štatistických kontrol a algoritmov samotný proces zberu údajov. Kontrola údajov sa vykonáva v kontexte procesu zberu údajov, spracovania a validácie údajov. Vykonáva sa porovnanie s vývojom v predchádzajúcich obdobiach. K hodnoteniu kvality sú v systéme k dispozícii štatistiky o návratnosti vyplnených výkazov, počte chybných výkazov, počte urgencií atď. ŠÚ SR vykonáva aj interné metodické audity. Hodnotenie štatistických zisťovaní a metodické audity vrátane analýzy výsledkov sú integrované do existujúceho manažérstva kvality.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Požiadavka vykonávať konzultácie s užívateľmi štatistických informácií je stanovená v samotnom Zákone o štátnej štatistike. Konzultácie pri príprave štátnych štatistických zisťovaní prebiehajú v rámci prípravy Programu štátnych štatistických zisťovaní (PŠŠZ). PŠŠZ je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý zostavuje ŠÚ SR v súčinnosti s ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami a obsahuje štatistické zisťovania organizované a vykonávané ŠÚ SR, ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami. ŠÚ SR vydáva program štátnych štatistických zisťovaní vyhláškou v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Koordinačná rada pre štátnu štatistiku zabezpečuje plnenie úloh Štatistického úradu SR. Kľúčoví užívatelia jednotlivých štatistických produktov sú uvedení v Marketingovom pláne napríklad medzinárodné organizácie - Eurostat; OSN a národné inštitúcie napr. Národná banka Slovenska, ministerstvá, podniky, výskumní pracovníci a študenti, interní a externí používatelia.

12.2 Spokojnosť používateľov

Štatistický úrad SR uskutočňuje od roku 2009 v dvojročných intervaloch prieskumy spokojnosti zákazníkov so svojimi produktmi a službami. Cieľom prieskumov je zistiť spokojnosť zákazníkov s produktmi a službami ŠÚ SR, získať informácie o užívateľoch, ich záujme a názore na poskytovanie a kvalitu štatistických produktov a služieb. Získané skutočnosti sú cenným zdrojom pre smerovanie ďalších aktivít ŠÚ SR. Jedným z hlavných cieľov stanovených v Stratégii rozvoja Štatistického úradu SR do roku 2022 je systematicky zvyšovať hodnotu inštitúcie a jej uznanie na národnej a medzinárodnej úrovni. Plnenie uvedeného cieľa úrad monitoruje aj pomocou ukazovateľov dôveryhodnosť ŠÚ SR a miera využívania poskytovaných informácií verejnosťou. ŠÚ SR uskutočňuje prieskumy dôveryhodnosti prostredníctvom externej nezávislej organizácie jedenkrát za 2 roky, so zámerom zabezpečiť objektivnosť a nespochybniteľnosť výsledkov z pohľadu verejnosti.

Prieskum dôveryhodnosti

Prieskum spokojnosti

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Rozsah zisťovania indexov cien v poľnohospodárstve z hľadiska klasifikačných kódov, ktoré vyžaduje Eurostat, je splnený na 100%.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť sa považuje za veľmi dobrú. ŠÚ SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb. Väčšina chýb je priamo konzultovaná na pracoviskách so spravodajskými jednotkami.

13.2 Výberové chyby

Koeficient variácie sa nepočíta.

13.3 Nevýberové chyby

K predchádzaniu nevýberovým chybám, to znamená chybám v procese zberu a spracovania ŠÚ SR má v integrovanom štatistickom informačnom systéme (IŠIS) zabudované logické a dátové kontroly na úrovni mikroúdajov aj na úrovni agregovaných údajov, ktoré sa vykonávajú počas zberu a spracovania údajov. Samotný elektronický dotazník poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento nie je akceptovaný a na základe konzultácie so spravodajskou jednotkou sa opraví tak, aby bol správny a vstúpil do spracovania. Pomocou týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov. Položkové neodpovede sa nevyskytujú, vyplnenie relevantných položiek je zabezpečené zabudovanými automatickými kontrolami počas zberu údajov. Miera návratnosti za zisťovanie Mesačný výkaz o cenách poľnohospodárskych výrobkov za referenčný rok 2022 je 100%.

14 Včasnosť a dochvíľnosť

14.1 Včasnosť

Zverejnenie údajov vo verejnej databáze ŠÚ SR „DATACUBE“ je v súlade s harmonogramom jej aktualizácie. Údaje sa zverejňujú približne T + 28 dní po referenčnom mesiaci.

14.2 Dochvíľnosť

Harmonogram bol dodržaný.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

Pre celé územie Slovenskej republiky platia rovnaké štatistické postupy.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Porovnateľné časové rady pre ceny v poľnohospodárstve sú k dispozícii od roku 2000.

15.3 Prierezová koherentnosť

Porovnávanie s inými ŠZ sa nevykonáva.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nie sú žiadne problémy s vnútornou konzistentnosťou. V súčasnosti sa reťazenie nepoužíva.

16 Náklady a záťaž respondentov

ŠÚ SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťaženia spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia. Nákladovosť a zaťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese:
<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/revisions>

17.2 Revízia údajov v praxi

Údaje sú považované pri prvom zverejnení za definitívne a zvyčajne nie sú predmetom revízie. V prípade akejkoľvek revízie je v databázach a v relevantných publikáciách ŠÚ SR umiestnená poznámka upozorňujúca, že údaje boli revidované. Zmeny v metodike sú oznamované po ich zavedení formou metodických vysvetliviek alebo poznámok k publikovaným údajom.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Štatistika indexov cien poľnohospodárskych výrobkov sa zostavuje na základe zisťovania Ceny Poľ NC 1-12 — Mesačný výkaz o cenách poľnohospodárskych výrobkov.

18.2 Periodicita zberu údajov

Mesačne.

18.3 Zber údajov

Za zabezpečenie zberu dát je zodpovedné pracovisko ŠÚ SR v Trenčíne. Od 1.1.2016 vznikla spravodajským jednotkám (právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom) povinnosť elektronicky predkladať štatistické výkazy v zmysle novely zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení zákona č. 326/2014 Z. z. (ďalej len zákon), ktorá obsahuje nové pravidlá predkladania štatistických výkazov.

Vyplnený štatistický formulár má byť podaný elektronicky do 26. dňa sledovaného mesiaca na webovej stránke www.statistics.sk. V prípade, že spravodajská jednotka nepredložila výkaz je kontaktovaná príslušným regionálnym pracoviskom zberu.

18.4 Validácia údajov

Pracovisko ŠÚ SR v Trenčíne je zodpovedné za zabezpečenie zberu dát v zmysle kompletnosti zbieraných údajov s pomocou štatistických kontrol údajov.

Rozlišujeme nasledovné kontroly:

1-Formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov

2-Neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými

Z pohľadu závažnosti chýb rozlišujeme medzi chybami:

I-informatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z-závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou

Podstatná časť týchto chýb je priamo vykonzultovaná pracovníkmi príslušného pracoviska ŠÚ SR v Trenčíne so spravodajskými jednotkami.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa zisťujú mesačne štátnym štatistickým výkazom Ceny Poľ NC 1 - 12 vo vybranom súbore poľnohospodárskych výrobcov. Pre zisťovanie cien boli vybrané hlavné poľnohospodárske výrobky v určených akostných triedach. Vo výkaze sú zahrnuté rastlinné výrobky vrátane ovocia a zeleniny a živočíšne výrobky vrátane rýb. Ceny sa zisťujú ako nevážené aritmetické priemery všetkých dôležitejších obchodných prípadov organizácie, ktoré sa vyskytnú v sledovanom období až do odoslania výkazu. Ceny sa uvádzajú bez dane z pridanej hodnoty.

Okrem toho sa výkazom zisťuje aj množstvo a hodnota predaja vybraných reprezentantov za všetky akosti úhrnom (bez neštandardov a nutných porážok) za celý predchádzajúci mesiac.

Uvedené dáta sú podkladom pre výpočet priemerných hodnôt. Priemerné ceny sledovaných poľnohospodárskych výrobkov sa vypočítavajú ako aritmetický priemer individuálnych cien jednotlivých výrobcov za SR, resp.kraje. Cenové indexy sa vypočítavajú zo zistených cien 85 vybraných výrobkov — cenových reprezentantov. Jednoduché indexy sa agregujú pomocou stáleho mesačného váhového systému do skupín a úhrnu podľa Laspeyresovho vzorca.

18.6 Úprava údajov

Index nie je sezónne očistený.

19 Poznámka

